

מה שחשוב באמת

כתבה יעל בן-ברוך

איורים: פפי מרזל

הוצאת ספרית פועלים 1999

תוכן

באתר דףדף <http://www.dafdaf.co.il/Details.asp> דברים שאמרה המחברת על הספר:

"תמיד עולות מחשבות והתלבטויות בשאלה מה באמת חשוב. האם הכי חשוב להצטיין בלימודים? האם הכי חשוב להגיע להישגים? אולי חשוב גם לחוות כישלון? האם הכי חשוב לרכוש חברים? בעצם, אולי הכל חשוב? ומה ביחס לעזרה לאחרים? בחרתי לכתוב על ילדה מחוננת שמבטאת חלק מההתלבטויות האלה. בספר מתוארת כלבה מאוד חולה, שגם היא מעוררת שאלות ערכיות. כזאת הייתה 'רמה' כלבת הזאב שלנו, עד שנאלצנו להרדים אותה."

הסיפור מסופר מפיה של מירי, ילדה מחוננת, שמצטיינת בראיה חדה וביקורתית על העולם הקרוב לה. הוריה, אחיה, חברים בכיתה, שכנים – כל אלה מעוררים בה שאלות ותהיות כיצד יש להתנהג, ומה חשוב באמת. בת לוויתה של מירי היא הכלבה הקשישה לנה, איתה היא מדברת ובפניה היא חושפת את מחשבותיה.

הפעלות

הדמות הראשית

מירי היא **הדמות הראשית** בסיפור. הדמות הראשית היא הדמות המובלטת ביותר ביצירה (היא "גיבור" הסיפור). היא מעסיקה את הקורא במעשיה, בגורלה ובעולמה הפנימי (מחשבותיה ורגשותיה). דמות זו משפיעה במידה הרבה ביותר על הדמויות, על האירועים המתרחשים בסיפור ועל התפתחות העלילה.

ענו:

- מהן תכונותיה המיוחדות של מירי?
- עם אלו תכונות שלה אתם מזדהים?
- מהי מערכת היחסים של מירי עם בני משפחתה? (אמא אבא, אח, סבים).
- האם הייתם בוחרים במירי לחברה שלכם? הסבירו.

דמויות משניות

1. רונית ומירי

לעיתים כדי להדגיש תכונות מסוימות בדמות הראשית מציבים מולה דמות לכאורה דומה. ערכו השוואה בין רונית למירי. כתבו:

- במה הן דומות.
- במה הן שונות.

2. תפקיד דמויות המשנה

שלב א (עבודה בזוגות – אפשר גם באופן יחידני)

מלבד מירי ולנה הכלבה ישנן בספר דמויות נוספות - **דמויות משניות**. תפקידן של הדמויות המשניות הוא לסייע בבניית מרכיבי העלילה השונים. הדמויות המשניות יכולות גם הן להשפיע על התפתחות העלילה. אלה הם בני משפחה, או אנשים אחרים הקשורים לעולמו של ה"גיבור". לעיתים גם בעלי חיים. דמויות אלה עוזרות בבניית הרקע החברתי וההיסטורי של הדמות ועוזרות לאפיין את הדמות הראשית.)

- מלאו את הטבלה הבאה בשמות הדמויות המשניות וכתבו מה תפקידם בסיפור. העזרו בדוגמה.

דמות משנית	תפקידה בסיפור
הכלבה לנה	אוזן קשבת למירי. מקור אהבה וקשר לכל אנשי הבית

- בחרו את אחת הדמויות המשניות בספר (למשל, אביה של מירי, שחר, אחיה של מירי, או החלילן ברחוב) ותארו את המפגש (או אחד המפגשים) בין הדמות לבין מירי בסיפור, ואת תכונותיה של הדמות כפי שהן מתגלות במפגש זה

שלב ב –דיון בקבוצה או בכיתה (אפשר גם באופן יחידני)

דונו והסבירו:

- כיצד עוזרת לקוראים הדמות המשנית להכיר יותר טוב את הגיבורה הראשית?

מירי ואמה

"הדרך הנכונה לחנך בני אדם היא להיות להם לדוגמה " אמר אלברט איינשטיין המתמטיקאי הנודע.

במידה רבה אמה של מירי מהווה דוגמה למירי.

- כתבו על מערכת היחסים בין מירי לאמה.
- האם, לדעתכם, אמה של מירי דוחפת אותה יותר מדי להישגים?

עימותים

- אירועים רבים בסיפור מתארים עימותים במשפחה: מירי עם הדודה פנינה ועם בנה הקטן יוסי, עימותים בין ההורים, עימות בין מירי לבין המורה לחליל, מירי נועלת את הוריה בחדר, ועוד. ברוב העימותים מגיעים הצדדים להבנה מה חשוב באמת.
- בחרו את אחד העימותים, ספרו את מהלכו ואת הדרך בה הסתיים.

מירי וחברותיה

- מדוע הסתירה מירי את הבובות מחברותיה?
- מדוע כעסה גלית על כך שמירי משחקת בבובות?
- כיצד התפייסו מירי וגלית?
- מה דעתכם על כך שמירי משחקת בבובות?
- מדוע מירי ורונית הפסיקו לדבר ביניהן?
- האם מירי ורונית התפייסו?

מירי והכלבה לנה

- ספרו את סיפור היחסים של מירי והכלבה האהובה שלה. מה אפשר ללמוד מסיפור זה?

הישגים, כישלונות, מצוינות

הספר מציג ילדה הישגית במיוחד. כפי שאומרת המחברת: .... "תמיד עולות מחשבות והתלבטויות בשאלה מה באמת חשוב. האם הכי חשוב להצטיין בלימודים? האם הכי חשוב להגיע להישגים? אולי חשוב גם לחוות כישלון?" ....

ערכו משפט בכיתה בסוגיה הבאה: **הכישלון**. היעזרו בסעיפים הבאים:

- האם חשוב לחוות כישלון?
- מה אפשר ללמוד מכישלון?
- מתי אפשר לראות בכישלון גם סוג של הישג?

חלקו את הכיתה לשתי קבוצות:

קבוצה שתאמר דברים בזכות הכישלון (סנגורים).

קבוצה שתאמר דברים בגנות הכישלון (קטגורים).

סכמו במפגש במליאה את תוצאות הדיון.

איורים

הספר מלווה באיוריה של פפי מרזל. האיורים הם בצבעי שחור לבן אפור. לפניכם מספר איורים המאפיינים את איוריה של פפי מרזל בספר זה:

1. התבוננו בהם.
2. מדוע לדעתכם ישנן דמויות המצוירות בקו שחור לעומת הדמויות המצוירות באפור?

3. כיצד משתתפת המאיירת בסיפור?
4. מה לדעתכם תורם האיור לסיפור?

האיור שלי

לפניכם איור מתוך הסיפור (עמ' 31)

- מי המשתתפות באיור?
- איירו איור משלכם לקטע הסיפור הנוכחי (מעמ' 24-30).

- איירו את האיור שלכם בצבעי שחור לבן אפור.
- הסבירו מה היו שיקולי הדעת בעבודת האיור שלכם.
- בחרו קטע אחר מתוך הספר שברצונכם לאייר. איירו אותו בצבע.
- האם הצבע מוסיף למשמעות האיור? הסבירו.

הכינו:

ד"ר רחל עזוז

ד"ר איה מרבך

מחברות סדרות ספרי הלימוד "לשון ועוד", "רוא ועוד", "ברית ועוד"